

Justitiedepartementet

Statskontoret
Box 8110
104 20 Stockholm

Uppdrag till Statskontoret om svenska statliga myndigheters verksamhet avseende psykologiskt försvar

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att redogöra för de verksamheter svenska statliga myndigheter bedriver som är relevanta för ett psykologiskt försvar anpassat efter dagens förhållanden. Statskontorets redovisning ska utgöra ett underlag för regeringens arbete med att tydliggöra och utveckla myndigheters verksamhet avseende psykologiskt försvar i enlighet vad som anges i den försvarspolitiska inriktningspropositionen (prop. 2014/15:109).

Statskontoret ska identifiera de myndigheter vars verksamhet kan ha betydelse för ett psykologiskt försvar anpassat efter dagens förhållanden och i generella termer beskriva i vilka avseenden respektive myndighet kan anses vara en del i ett sådant psykologiskt försvar. I uppdraget ingår även att i generella termer beskriva vilka förutsättningar respektive myndighet har att medverka i ett sådant psykologiskt försvar, till exempel avseende tekniska och personella resurser.

Statskontoret ska i sitt uppdrag inhämta synpunkter från relevanta aktörer i Mediernas beredskapsråd.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2017.

Statskontoret ska hålla Regeringskansliet (Justitiedepartementet) fortlöpande informerat under arbetets gång.

Bakgrund

Regeringen konstaterade i den försvarspolitiska inriktningspropositionen att möjligheten att påverka beslutsfattare och opinioner utgör en central komponent inte bara i konflikter utan också i samband med fredstida kriser. I syfte att förstärka sin egen position och samtidigt försvaga

Sverige och svenska intressen kan till exempel en stat eller annan aktör sprida information, desinformation och rykten för att påverka attityder och handlande hos enskilda centralt placerade beslutsfattare eller hos befolkningen.

Regeringens bedömning i propositionen var att det försämrade omvärldsläget aktualiserar behovet av ett psykologiskt försvar anpassat efter dagens förhållanden. Regeringen framhöll betydelsen av ett psykologiskt försvar för att så långt det är möjligt under störda förhållanden säkerställa ett öppet och demokratiskt samhälle med åsiktsfrihet och fria medier. Såväl i fred som vid höjd beredskap bidrar värnandet av våra grundläggande demokratiska värden till att öka befolkningens risk- och krismedvetenhet, motståndanda och försvarsvilja. Därmed förbättras samhällets kapacitet att hålla emot och avvärja påtryckningar från en eventuell motståndare. Psykologiska försvarsåtgärder bör kunna utföras av berörda myndigheter och aktörer såväl under fredstida förhållanden inom ramen för krisberedskapen som inom ramen för totalförsvaret vid höjd beredskap.

Skälen för regeringens beslut

Påverkan genom informations spridning kan ske genom en rad olika metoder och beröra vitt skilda delar av samhället. I enlighet med den ansvarsprincip som är vägledande för krisberedskapen ansvarar berörda aktörer för att identifiera och möta informationspåverkan inom sina respektive ansvarsområden. Bevakningsansvariga myndigheter, men även försvarsmyndigheterna och myndigheter som arbetar med information, kommunikation och demokratifrågor bidrar genom sin verksamhet till det psykologiska försvaret.

Verksamhet som bidrar till det psykologiska försvaret bedrivs redan i dag vid ett flertal myndigheter. Det kan t.ex. handla om olika typer av informationskampanjer, kommunikation med allmänhet och media, utbildningsåtgärder och omvärldsbevakning. Dessa verksamheter spänner över en rad samhällsområden. Det finns behov av att identifiera de myndigheter vars verksamhet har särskild betydelse för ett psykologiskt försvar anpassat efter dagens förhållanden, liksom beskriva vilka förutsättningar det finns hos dessa myndigheter att medverka i ett sådant psykologiskt försvar. Regeringen bedömer därför att ett uppdrag bör ges till Statskontoret att göra en sådan redovisning.

Mediesamhället och dess pågående förändring har en betydande roll för det psykologiska försvaret. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samarbetar med medieaktörer i Mediernas beredskapsråd i syfte att stärka medieaktörernas beredskap för fredstida kriser och höjd beredskap. Statskontoret bör i uppdraget inhämta synpunkter från relevanta aktörer i Mediernas beredskapsråd.

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Karolina Lemoine

Kopia till:

Affärsverket svenska kraftnät
Elsäkerhetsverket
Finansinspektionen
Folkhälsomyndigheten
Försäkringskassan
Försvarets radioanstalt
Försvvarshögskolan
Försvvarsmakten
Kustbevakningen
Livsmedelsverket
Luftfartsverket
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län

Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Migrationsverket
Myndigheten för press, radio och tv
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism
Pensionsmyndigheten
Polismyndigheten
Post- och telestyrelsen
Riksgäldskontoret
Sjöfartsverket
Skatteverket
Socialstyrelsen
Statens energimyndighet
Statens jordbruksverk
Statens medieråd
Statens veterinärmedicinska anstalt
Strålsäkerhetsmyndigheten
Svenska institutet
Sveriges Kommuner och Landsting
Säkerhetspolisen
Totalförsvarets forskningsinstitut
Trafikverket
Transportstyrelsen
Tullverket